

Nr 370.

Av herr **Anderson, Axel Ivar, m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med provisoriska bestämmelser rörande utbildningstiden för vissa värnpliktiga.*

Enligt gällande värnpliktslag omfattar övningstidens längd för de värnpliktiga 15 månader, fördelade på en första tjänstgöring om 12 månader samt tvänne repetitionsövningar och en efterutbildningsövning, varje sådan övning omfattande en månad.

I direktiven till försvarskommittén uttalade en enhällig riksdag år 1945 att en god utbildning vore en viktig förutsättning för att ett försvarsväsende skulle kunna effektivt fylla sina uppgifter. Frågan om övningstidens längd borde bedömas från denna utgångspunkt och med hänsyn tagen till den skärpning i olika hänseenden av de krav, som det moderna kriget ställde på den enskilde soldaten.

År 1947 fastställde riksdagen en provisorisk nedsättning av övningstiden till 14 månader, med en första tjänstgöring om 11 månader. I proposition nr 207 till årets riksdag föreslås nu en ytterligare provisorisk nedsättning av övningstiden till 12 månader med en första tjänstgöring om 9 månader.

I detta läge vilja vi framhålla att motivet till nedsättningen till 11 månaders första tjänstgöring i 1947 års provisorium huvudsakligen var ett önskemål från militärt håll om att det skulle vara en månads uppehåll mellan värnpliktskontingenternas utryckning och inryckning, vilket uppehåll skulle möjliggöra förbättrade förberedelser till och planläggning av utbildningsarbetet. Erfarenheterna av denna provisoriska nedsättning ha ännu icke kunnat redovisas. Därtill kommer att försvarsgrenschefernas och överbefälhavarens yttranden över försvarskommitténs förslag, i vad detsamma avser övningstidens längd, skola inlämnas till Kungl. Maj:t den 1 juni. Inte heller föreligga bestämda erfarenheter eller resultat från den försöksverksamhet beträffande utbildningens rationalisering som påbörjats och som ännu befinner sig i ett inledande skede.

Att i en sådan situation, där hållpunkter för ett nytt principiellt ställningstagande i frågan icke föreligga, ersätta gällande provisorium med en ytterligare provisorisk nedsättning av övningstiden kunna vi icke finna motiverat. Det enda skäl som skulle tala för en sådan åtgärd skulle vara hänsynen till arbetskraftsbehovet. Den vinning härvidlag som ernås genom en minskning av övningstiden är emellertid högst obetydlig. Tillskottet av arbetskraft vid en minskning av övningstiden med t. ex. en månad uppgår nämligen icke till mera än 0,16 % av totalantalet yrkesverksamma män enligt uppgift i försvarskommitténs betänkande del II, s. 55. Mot denna obetydliga

vinning måste ställas de allvarliga vådorna av en ytterligare nedskärning av övningstiden. Särskilt vilja vi fästa uppmärksamheten vid det förhållandet att i nuvarande spända internationella läge en minskning av övningstiden i Sverige säkerligen kommer att minska tilltron till Sveriges vilja och förmåga att hävda sin självständighet och integritet.

Under återopande av vad vi ovan anfört hemställas,

att riksdagen ville besluta att under budgetåret 1948/49 de provisoriska bestämmelserna i fråga om övningstidens längd, vilka antagits av 1947 års riksdag, fortfarande skola äga tillämpning.

Stockholm den 7 maj 1948.

Ivar Anderson.

Georg Andrén.

Rickard Lindström.

Vilmar Ljungdahl.

Sven Em. Ohlon.

Nr 371.

Av herr **Bergvall m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts propositioner dels med förslag till förordning med provisoriska bestämmelser rörande utbildningstiden för vissa värnpliktiga, dels ock angående vissa anslag till materielanskaffning för försvaret för budgetåret 1948/49 m. m.*

(Lika lydande med motion i Andra kammaren nr 534.)

Stockholm den 7 maj 1948.

John Bergvall.

Elon Andersson.

Åke Holmbäck.